

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-253/20-A

Název	Waldorfská mateřská škola, Praha 3, Koněvova 240a/2497
Sídlo	Koněvova 2497/240a, Žižkov, 130 00 Praha 3
E-mail	mswaldorf.praha3@seznam.cz
IČ	63831309
Identifikátor	600035981
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Hana Mandlíková
Zřizovatel	Městská část Praha 3
Místo inspekční činnosti	Koněvova 2497/240a, Žižkov, 130 00 Praha 3
Termín inspekční činnosti	28. 1. 2020 – 29. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“ nebo „škola“) a školní jídelny. Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále „ŠVP PV“) s principy waldorfské pedagogiky. Jeho koncepce se zaměřuje na harmonický rozvoj potencialit dětí v přirozených souvislostech, podporu jejich zdravého

sebevědomí, optimálního sociálního vývoje a respektování vzájemného soužití v kolektivu. V termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 75 dětí ve třech věkově smíšených třídách. Nejvyšší povolený počet dětí (100) byl naplněn na 75 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) využívá svých dlouholetých pedagogických a manažerských zkušeností. Zpracovala srozumitelnou koncepci rozvoje MŠ s alternativním zaměřením, která odráží zájmy dětí, zákonných zástupců i pedagogů. Uplatňovaný demokratický styl řízení přispívá k vytváření příznivého pracovního prostředí a k motivaci učitelského sboru ke zkvalitňování vzdělávání. Výsledkem vzájemné kooperace je příznivá atmosféra ve škole a respektující prostředí pro děti i dospělé.

Ředitelka systematicky využívá pedagogickou radu (tzv. kolegia) jako nástroj řízení. Prostřednictvím pravidelných setkávání pracovníků školy jsou řešeny provozní i organizační záležitosti a projednávány zásadní pedagogické dokumenty. Častým předmětem jednání je také problematika vzdělávání dětí, sdílení a předávání pedagogických zkušeností a sjednocování osvědčených pedagogických postupů. Způsob řízení školy a pedagogického vedení vychází z efektivního delegování kompetencí na zástupkyni, která společně s ředitelkou objektivně analyzuje průběh vzdělávání a účelně poskytuje konkrétní doporučení a metodickou podporu učitelkám. Převážná většina nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti, zejména ve vedení povinné dokumentace školy, byla odstraněna. Přetrvává však nízká míra vyhodnocování pedagogické diagnostiky.

Vzdělávací proces zajišťuje 7 pedagožek (včetně ředitelky). Kromě jedné učitelky, která požadovaný obor studuje, splňují všechny předpoklad odborné kvalifikace. Stabilní učitelský sbor je posílen dvěma asistentkami pedagoga. Jedna z učitelek je předsedkyní Asociace waldorfských mateřských škol, což obohacuje proces alternativního vzdělávání. Efektivní rozvržení přímé pedagogické práce umožňuje vzájemnou součinnost a kooperaci v procesu vzdělávání. Nastavené překrývání služeb pedagogických pracovníků vytváří vhodné podmínky pro uplatňování individuálního přístupu k dětem. Začínající a nekvalifikované učitelce je poskytována účelná podpora formou mentoringu.

Nastavený systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podporuje realizaci ŠVP PV. V souladu s filozofií školy se zaměřuje především na oblast waldorfské pedagogiky.

Finanční a materiální podmínky umožňují naplňování ŠVP PV. Ředitelka průběžně vyhodnocuje stav materiálně - technického zázemí školy a efektivně zajišťuje jeho obnovu. Promyšlenost a originalita zařízení MŠ vycházejí z myšlenky waldorfské filozofie, která podporuje fantazii dětí a respektuje možnosti společné i individuální hry. Třídy jsou účelně vybavené dřevěnými prvky v kombinaci s textiliemi a hracími koutky i pro rukodělné činnosti. Multifunkční vestavěná dřevěná patra vytvářejí možnosti pro námětové hry dětí i pro jejich relaxaci. Každá třída je vybavena pro své specifické činnosti kuchyňským koutem s dřezem. Hračky i přírodní materiály jsou uloženy v dosahu dětí, což podporuje jejich samostatnost a rozhodování. Škola je velmi dobře vybavena volně přístupnou dětskou literaturou. Jednotná velikost dětských stolů a židlí ve třídách však nezohledňuje ergonomické požadavky některých dětí pro jejich stabilní sezení a vytváření správného návyku grafomotorických dovedností. Prostředí školní zahrady je udržované a inspirativní, rozlehlá plocha s přírodními koutky a herními prvky nabízí vhodný prostor k potřebnému využití. K zajištění kontroly nad vstupy do budov přispívá elektronický systém odemykání dveří.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání probíhá v pozitivní atmosféře vytvořené empatickým a přívětivým přístupem pedagogických pracovníků i ostatních zaměstnanců školy. Komunitní prostředí, vzájemná podpora, tolerance a porozumění druhým vychází z filozofie školy podporující sociální učení. Vstřícný pedagogický styl napomáhá rozvíjet pozitivní prosociální vztahy, podporuje sebejistotu a sebedůvěru dětí. Přátelské přivítání pedagožek a individuální přístup k dětem při ranním příchodu spoluvytvářely příjemné zázemí upevňující vzájemnou důvěru. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami se dobře orientovaly ve známém prostředí a podle vývojových možností se podílely na různorodých aktivitách.

Podnětné prostřední školy podporuje spontánní hru a samostatnost dětí při výběru činností. Pro volné aktivity byl vytvořen dostatek času i prostoru, zejména využíváním vestavěných dřevěných pater. Děti rozvíjely konstruktivní a námětové hry a projevovaly i osvojené pracovní návyky, například tkaní na různých tkalcovských stavech. Při manipulaci s přírodním materiálem a hračkami získávaly děti nové zkušenosti. Příkladným způsobem byl ve všech třídách kladen důraz na pozitivní interakci mezi dětmi. Využívání rituálů podněcovalo děti k dodržování stanovených pravidel v kolektivu a přirozeným způsobem je vedlo k dokončení činností a společnému úklidu hraček a pomůcek. Účelná spolupráce učitelek s asistentkami pedagoga umožňovala uplatnění individuálního přístupu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami během vzdělávacího procesu.

Komunitní posezení v kruhu mělo převážně prosociální a motivační charakter. Dětem byly poskytovány možnosti k sebevyjádření, ke sdílení vlastních pocitů a myšlenek. Interakce a komunikace byla založena především na vzájemném naslouchání. Významné místo zaujímaly smyslové i jazykové hry, napodobování pohybů v doprovodu říkadel a jednoduchých melodií.

Úroveň řízených činností byla ve většině případů kvalitní hlavně po stránce metodického vedení. Průběh vzdělávání měl charakter týdenních tematických činností a vycházel z tradičních slavností kalendářního roku. Stanovený řád a pravidelný rytmus aktivit přirozeně podporují rozvoj spolupráce a tvořivosti dětí. Zařazené situační učení (např. praní a barvení ovčí vlny) mělo vysoký vzdělávací přínos. Jednotné erudované přístupy při vzdělávání spočívaly především v nápodobě, prožitku a přirozeným způsobem rozvíjely dětskou představivost. Zpěv s rytmicí prolínal celým dnem a přirozeně podněcoval hudební citění dětí. Řízené rozhovory se zaměřovaly na rozvoj environmentálního povědomí dětí a pozitivního vztahu k přírodě. Pravidelné rituály a vyprávění pohádek v různých obměnách upevňovaly poznatky dětí a prostřednictvím ponaučení z příběhu rozvíjely jejich myšlení.

V části vzdělávání se však vyskytly didaktické nedostatky, které snižovaly jeho efektivitu. Organizace při střídání aktivit s dětmi nebyla v některých případech dostatečně plynulá. Převládaly statické činnosti nad dynamickými a tím vznikaly nežádoucí prostoje, které snižovaly pozornost dětí a částečně omezovaly jejich přirozenou potřebu pohybu. Také při poskytování komplexní grafomotorické prevence se vyskytla rozdílná úroveň pedagogických postupů. Kvalitní bylo uplatňování edukačních metod s průběžným korigováním stabilního sezení dětí u stolu, jejich správného úchopu pracovního materiálu. Naopak méně systematické postupy některých učitelek snižovaly účinnost při vytváření žádoucích grafomotorických dovedností a návyků dětí. Jednalo se zejména o nedůslednost při upevňování správného úchopu příboru při stravování a v některých případech využívání méně vhodných stolů a židlí vzhledem k ergonomickým požadavkům jednotlivců.

Hodnocení dětí probíhalo převážně individuální pochvalou. V nízké míře však bylo využito formativní hodnocení podporující sebehodnocení či vzájemné hodnocení, zejména u starších dětí, které by směřovalo k uvědomění si vlastních úspěchů či neúspěchů.

Děti mají ve většině případů možnost sebeobsluhy, při stolování se mohou samy obsloužit a zvolit si velikost své porce, v některých třídách pomáhaly i s mytím a utíráním hrnků po svačině. V ojedinělém případě byla zaznamenána nízká míra motivace podněcující děti k samostatnosti či poskytování příležitostí k rozvoji sebeobslužných návyků.

V souladu s principy waldorfské pedagogiky jsou realizovány i pohybové aktivity formou přirozeného pohybu při pobytu dětí venku a pravidelným zařazováním eurytmie, která spojuje fantazii a emoční prožitek dětí s rytmickými prvky a pohybovým vyjádřením. Při pobytu venku učitelky efektivně navazovaly na předešlé poznatky (např. pozorováním zimní přírody). Odpolední odpočinek vycházel z individuálních potřeb dětí.

Některé nadstandardní aktivity nad rámec ŠVP PV (kroužky) byly organizovány v dopoledních hodinách nebo brzy po obědě. Ředitelka přijala operativně v průběhu inspekční činnosti opatření a zajistila organizaci těchto aktivit v pozdějších hodinách tak, aby nenarušovaly fyziologickou potřebu relaxace dětí, nezasahovaly do vzdělávání ani nebyly poskytovány na úkor rozsahu a kvality vzdělávání dle ŠVP PV.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Prostřednictvím uplatňování principů waldorfské pedagogiky jsou děti vedeny k ohleduplnosti a toleranci vůči druhým i k morálním hodnotám. To se příznivě odráží na výborné úrovni prosociálních vztahů a sociálních dovedností. Věkově smíšené třídy nabízejí prostor pro vzájemné učení a přirozenou motivaci dětí. Zařazování rituálů vytváří dětem pocit jistoty a bezpečí, které jsou jedním z hlavních pilířů waldorfské pedagogiky. Děti adekvátně reagují na pokyny pedagogů a respektují společně vytvořená pravidla soužití. Zapojují se do většiny nabízených činností a jsou aktivní. Projevují schopnost kooperace, soustředí se na zadávané úkoly, komunikují na úrovni přiměřené jejich věku a společně řeší různé situace. Vzájemný respekt a vytvoření vztahů mezi učitelkami, asistentkami pedagoga a dětmi je na příkladné úrovni.

Škola vede pedagogickou diagnostiku formou záznamů o dětech, slovního hodnocení dětí a portfolií. Záměry pro další pedagogické působení však nejsou v některých vzdělávacích oblastech potřebně konkretizovány. Většinou v dokumentaci chybí pravidelné vyhodnocování osobních vzdělávacích pokroků, vyvozování krátkodobých cílů a záměrů pro další působení. Pro děti s potřebou podpůrných opatření jsou vypracovány individuální vzdělávací plány konkretizující vzdělávací postupy, jež jsou efektivně realizovány v praxi. Tím jsou účelně rozvíjeny předpoklady dětí pro jejich další vzdělávání.

Plnění koncepčních záměrů školy účelně podporují rozvíjené partnerské vztahy zejména se zákonnými zástupci dětí. Rodiče spoluvytvářejí podnětné prostředí ve třídách i na zahradě a setkávají se i mimo školu na společných akcích. Vzájemně komunikují prostřednictvím školy i na pravidelných rodičovských schůzkách. Kooperace školy a rodiny se odráží v řadě tradičních společných akcí.

Vývoj školy

Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 se zkvalitnilo materiálně technické vybavení školy. Převážná většina dříve zjištěných nedostatků ve vedení povinné dokumentace školy byla odstraněna. Přetrvává však nízká míra vyhodnocování uplatňované odborné intervence

v pedagogické diagnostice. Nejvyšší povolený počet dětí ve škole (100) nebyl k termínu inspekční činnosti využit (75).

Silné stránky

- vstřícný, podporující a respektující přístup pedagogických pracovníků k dětem,
- účelná kooperace učitelek s asistentkami pedagoga a sdílení filozofie školy,
- podnětná vzdělávací nabídka respektující principy waldorfské pedagogiky,
- efektivní podpora sociálního učení, posilování sebedůvěry dětí a interakce v kolektivu,
- rozvíjení představivosti a fantazie dětí v podnětném prostředí školy,
- partnerská spolupráce se zákonnými zástupci dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně efektivní organizace řízených činností v části vzdělávání,
- nedůslednost některých učitelek při využívání správných postupů pro zajištění komplexní grafomotorické prevence,
- nízká míra využívání průběžného formativního hodnocení dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zajišťovat efektivní organizaci řízených činností s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivců a usilovat o eliminaci nežádoucích prostojů,
- realizovat postupy grafomotorické prevence účelně a komplexně, využívat dětské stoly a židle, které zohledňují rozdílnou výšku dětí a jejich ergonomické požadavky pro zdravé sezení,
- zařazovat průběžné formativní hodnocení, poskytovat dětem účelnou zpětnou vazbu, vést je k sebevyjádření, sebehodnocení, popřípadě k vzájemnému hodnocení,
- cíleně vyvozovat v pedagogické diagnostice erudované záměry a vyhodnocovat účinnost poskytovaných intervenčních metod.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 3 na základě usnesení zastupitelstva MČ Praha 3 č. j. č. 343 ze dne 10. 9. 2009 včetně 4 dodatků
2. Rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ve věci zápisu do školského rejstříku č. j. S-MHMP 1053407/2014 ze dne 12. 8. 2014
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, datum výpisu 14. 1. 2020
4. Jmenování ředitelky ze dne 22. 11. 2006 s platností od 1. 1. 2007
5. Školní matrika vedená ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekční činnosti – namátkově vybraná dokumentace
6. Třídní knihy vedené ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
7. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Waldorfská mateřská škola“ č. j. 49/17/W s platností od 1. 9. 2017
8. Školní řád mateřské školy č. j. 50/17/W s platností od 1. 9. 2017

9. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
10. Hospitační záznamy ředitelky školy ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
11. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekční činnosti (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogů)
13. Záznamy pedagogické diagnostiky vedené ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
14. Zápis s ředitelkou školy ze dne 29. 1. 2020
15. Rozbor hospodaření za rok 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavlína Matoušková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavlína Matoušková v. r.

Mgr. Iveta Kučerová, školní inspektorka

Mgr. Iveta Kučerová v. r.

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

Bc. Hana Vejdovská v. r.

Bc. Adéla Havlová, přizvaná osoba, odborník
na waldorfskou pedagogiku

Bc. Adéla Havlová v. r.

V Praze dne 21. 2. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Hana Mandlíková, ředitelka školy

Bc. Hana Mandlíková v. r.

V Praze dne 25. 2. 2020